

daaromheen gaan de stroomen der klanken zich vermengend met het als een vlam uitwaaiende haar. Zoo, waarlijk, is het bewogen aangezicht van de Muziek.

A. M. HAMMACHER

BOEKBESPREKING

JOHAN FABRICIUS, Flipje, den Haag, H. P. Leopold's U.M., 1936.

De opmerking dat onze hedendaagsche litteratuur — binnen- en buitenlandsche — een opvallend tekort aan grootheid, aan meesterwerken vertoont wordt bijna een banaliteit. Verdienstelijker dan deze opmerking zou zijn een overtuigende verklaring te geven van het betreuenswaardige verschijnsel. Kan de algemeene geestelijke malaise — gevolgen van oorlog, politieke ontredde en economische crisis — genoegzaam als verklaring dienen? Zijn er in vroeger tijden geen meesterwerken verschenen midden in periodes als deze van ons? Of heeft er nog nooit een toestand in de wereld bestaan als de tegenwoordige, waarop monsterlijke wreedheden en verdrukking — vroeger middeleeuwsch genoemd! — voor altijd hun bloedig schandmerk hebben gebrand? Het lijkt alles niet onwederlegbaar, al zijn er zeker redenen die tot zulk een overtuiging voeren.

Zeker is ook, dat het onvermijdelijk kennis nemen van wat er tegenwoordig in de wereld gebeurt — het grofste onrecht, de verschrikkelijkste barbaarsheid — een bestendigen druk op onze geesten oefent. Een druk, die deze geesten belet zich op te heffen, die inspiratie en hooge visie neerslaat, die kunstenaars dwingt hun troost te zoeken bij het lieve, maar kleine, dat hen persoonlijk omringt, — op gevaar af van in wanhoop te verzinken.

Ook voor den zoo vaardigen schrijver, den geestigen verteller, die Johan Fabricius is, zou het, na het vele goede, maar . . . niet heel groote, dat hij ons al gaf, thans zeker tijd zijn om zich tot het uiterste in te spannen en de wereld te verrassen met een meesterwerk. Hij is in de beste van zijn jaren. Helaas, ook hij vermeit zich, ik zal niet zeggen: liever, maar dan toch met een zekere berusting, die grenst aan behaaglijkheid, in een humoristisch opmerken van de menschen en kinderen, die hij om zich heen ziet en hoort; wat hij ons nu weer gaf met zijn boek Flipje is niets dan aardige, verdienstelijke, onderhoudende kleinmalerie. Niet zonder geest, zeer zeker — in dit geval meestentijds van die echt hollandsche geestigheid, die wij uitdrukken met de woorden: langs den neus weg — niet zonder menschenkennis en vooral niet zonder levendigheid en brio. Maar in plaats van al deze min of meer negatieve „niet zonders” zouden wij iets heel positiefs en krachtigs verlangen, een litteraire daad van belang, ja, al waren het maar de eerste grondslagen van een bouw, die eens misschien tot monumentale beteekenis zou kunnen groeien.